

Opinia Komitetu Regionów – Projekt wytycznych UE dotyczących pomocy państwa na rzecz wspomagania i restrukturyzacji przedsiębiorstw przeżywających trudności

(2014/C 126/09)

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Uwagi ogólne

1. Odnosi się pozytywnie do faktu, że Komisja Europejska zainicjowała konsultacje w sprawie przeglądu wytycznych dotyczących pomocy państwa na rzecz wspomagania i restrukturyzacji przedsiębiorstw przeżywających trudności, w których mogą wziąć udział wszystkie zainteresowane strony i które wiążą się z szeregiem wariantów. Ubolewa jednocześnie nad brakiem formalnego wniosku o opinię skierowanego do KR-u i nad napiętym harmonogramem konsultacji, które ograniczają się de facto do sześciu tygodni.
2. Odnotowuje z zadowoleniem szczegółową odpowiedź pisemną komisarza ds. konkurencji z 7 listopada 2013 r. w sprawie poprzedniej opinii KR-u na temat pomocy państwa na rzecz wspomagania i restrukturyzacji⁽¹⁾ i pozytywnie odnosi się do faktu, że w swym nowym projekcie wytycznych Komisja uwzględniła pewne zalecenia KR-u, zwłaszcza:
 - i. odrzucenie pomysłu ograniczenia pojęcia przedsiębiorstwa przeżywającego trudności do przedsiębiorstw będących przedmiotem formalnego postępowania upadłościowego (część 2.2 projektu);
 - ii. lepsze uwzględnienie środków behawioralnych, takich jak zakaz wydatków na ekspansję i nabywanie udziałów, zakaz reklamy lub wypłacania dywidend (pkt 86–88 projektu);
 - iii. zwiększenie wymogów w dziedzinie przejrzystości poprzez wprowadzenie obowiązku publikacji w internecie wszystkich informacji dotyczących przyznanej pomocy (pkt 101 projektu);
 - iv. wyjaśnienie powiązania pomocy państwa na rzecz wspomagania i restrukturyzacji przedsiębiorstw z pomocą państwa dla usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, a zwłaszcza uściślenie, że: „Przy ustalaniu podziału obciążenia (...) Komisja nie będzie zatem brała pod uwagę jakiegokolwiek rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, która spełnia wymogi zgodności określone w ramach dotyczących usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym” (pkt 106).
3. Ponownie wyraża przekonanie, że proces modernizacji systemu pomocy państwa powinien się opierać na zakazie pomocy mogącej wyrzucić prawdziwy i znaczny wpływ na rynek wewnętrzny i powinien prowadzić do uproszczenia obciążeń biurokratycznych dla zainteresowanych podmiotów.
4. Przyjmuje z zadowoleniem potwierdzenie, że Komisja porzuciła cel ilościowego i masowego zmniejszania pomocy państwa, lecz uważa, że przedłożony projekt niewystarczająco potwierdza, iż „w przeglądzie tym uwzględniono również strategię „Europa 2020” (pkt 5 projektu).
5. Odnosi się pozytywnie do proponowanego wprowadzenia pojęcia „tymczasowego wsparcia restrukturyzacyjnego”. Domaga się, by maksymalny okres jego trwania wynosił 18 miesięcy, by zapobiec jego budżetowaniu w niepełnym roku budżetowym.
6. Popiera propozycję Komisji, by sporządzić niepełny wykaz trudności społecznych lub niedoskonałości rynku uzasadniających korzyści publiczne z pomocy, takich jak stopa bezrobocia w regionie przewyższająca średnią stopę bezrobocia w UE lub w państwie członkowskim i ryzyko przerwania ciągłości świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym (pkt 45 projektu). Apeluje, by Komisja uściśliła terytorialny poziom statystyczny odpowiedni do pomiaru tych niedoskonałości.

⁽¹⁾ Opinia Komitetu Regionów z 11 kwietnia 2013 r. w sprawie wytycznych UE dotyczących pomocy państwa na rzecz wspomagania i restrukturyzacji przedsiębiorstw przeżywających trudności (CDR240-2013_AC).

7. Ubolewa nad stanowczym stwierdzeniem, że „w obecnych warunkach znaczącej nadprodukcji w skali europejskiej i globalnej pomoc państwa na ratowanie i restrukturyzację zagrożonych przedsiębiorstw stalowych nie jest uzasadniona” (pkt 15 projektu). Taka analiza wydaje się mieć wyłącznie ilościowy i krótkoterminowy charakter, chociaż atutem europejskiego przemysłu hutniczego jest przestawienie się na bardziej wyspecjalizowaną produkcję wysokiej jakości. Konieczne jest ponadto uwzględnienie szacunków Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), zgodnie z którymi popyt na stal ma wzrosnąć z 1,4 mld ton w 2013 r. do 2,3 mld ton w 2025 r. Analiza Komisji wydaje się być ponadto sprzeczna z planem działania na rzecz przemysłu stalowego w Europie⁽²⁾, w którym sugeruje się, że przedsiębiorstwa tego sektora mogą korzystać ze wsparcia publicznego z poszanowaniem przepisów stosujących się do pomocy państwa. Sugeruje zatem, by przemysł stalowy był przedmiotem szczególnych wytycznych.
8. Jeżeli chodzi o podział obciążeń, opowiada się za pierwszym wariantem, w którym proponuje się bardziej elastyczne podejście polegające na ustalaniu wkładu udziałowców i wierzycieli w oparciu o prawdopodobne straty, które ponieśliby w wypadku upadłości (część 3.5.2). Ponawia niemniej swój postulat, by próg wkładu własnego wynosił poniżej 50 %, jak przewidują już obecne przepisy dotyczące przedsiębiorstw średniej wielkości.
9. Przypomina swą propozycję, by udział podwykonawców lub pracowników przedsiębiorstwa można było uwzględnić przy obliczaniu wkładu własnego, gdyż wyraźnie różni się on od wszelkich form pomocy i jest on świadectwem wiary podmiotów przedsiębiorstwa w jego rentowność.
10. Domaga się, by okres stosowania zasady „pierwszy i ostatni raz” w korzystaniu z pomocy został skrócony z 10 do 5 lat, tak jak postąpiono już w wypadku przepisów stosujących się do producentów surowców rolnych. Skrócenie tego okresu do 5 lat umożliwiłoby również zapewnienie spójności z klauzulą trwałości operacji, o której mowa w art. 57 obecnego rozporządzenia ogólnego w sprawie funduszy strukturalnych i która pozwala na zwrot pomocy, jeżeli inwestycja nie zostanie utrzymana przez okres 5 lat lub, w wypadku MŚP, 3 lat. Ponawia swoje życzenie, by klauzula przeciwko delokalizacji przewidziana w ramach funduszy strukturalnych została zastosowana do narzędzia pomocy państwa na rzecz wspomagania i restrukturyzacji.
11. Zastanawia się, dlaczego w części dotyczącej pomocy dla podmiotów świadczących usługi w ogólnym interesie gospodarczym przeżywających trudności Komisja nie wspomina o pomysłe zachowania wariantu drugiego w odniesieniu do podziału obciążeń (pkt 106 projektu).
12. Wyraża wielkie ubolewanie, że, nie przedstawiając szczegółowego wyjaśnienia, Komisja proponuje obniżenie do 5 mln EUR maksymalnej kwoty w systemie pomocy państwa na rzecz ratowania i restrukturyzacji przyznanej temu samemu przedsiębiorstwu, chociaż w 2007 r. jej wysokość ustalono na 10 mln EUR, a KR wniósł o jej podniesienie do 15 mln EUR w celu uwzględnienia inflacji i innych istotnych czynników (między innymi wpływu na PKB i bezrobocie).
13. Apeluje, by Komisja przedstawiła analizę przepisów dotyczących pomocy państwa na rzecz wspomagania i restrukturyzacji, które stosuje się w innych państwach członkowskich OECD.

Bruksela, 30 stycznia 2014 r.

*Przewodniczący
Komitetu Regionów*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽²⁾ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Plan działania na rzecz konkurencyjnego i zrównoważonego przemysłu stalowego w Europie”, COM(2013) 407.